

Hiililounas

Kick off –webinaari 15.3.2022

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HIILILOUNAS kick off -webinaari

➤ Pidä mikrofoni mykistettynä ja kamera kiinni silloin kun et puhu.

➤ Avaa kamera puheenvuorosi ajaksi, jos vain mahdollista. On kiva nähdä ihmisten kasvot.

➤ Kysymyksiä voi esittää chatin kautta esitysten aikana. Puheenvuoron jälkeen otetaan aikataulun sallimissa rajoissa muutamia kysymyksiä yleisöstä. Pyydä puheenvuoroa nostamalla ”käsi” pystyyn.

➤ **Tilaisuus tallennetaan!**

**TURUN
YLIOPISTO**

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hiililounas Kick off –webinaari 15.3.2022

14.00 Tilaisuuden avaus

14.05 Hiililounashankkeen esittely

14.20 Elintarvikkeiden ympäristöjalanjälkilaskennan haasteet ja mahdollisuudet

– Juha-Matti Katajajuuri, Luke

14.50 Yhteiskehittämisellä lisää osumatarkkuutta tuotekehitykseen

– Anu Hopia, Turun yliopiston Funktionaalisten elint. kehittämiskeskus

15.15 Keskustelu ja tilaisuuden lopetus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hiililounas

Kick off –webinaari 15.3.2022

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tausta

002

- › Toistaiseksi vain harvoista paikallisista elintarvikkeista on luotettavaa, tutkimukseen perustuvaa hiilijalanjälkitietoa.
- › Paikallisten tuotteiden ja yritysten mahdollisuudet pärjätä esimerkiksi ruokapalvelujen hankintojen kilpailutuksissa ja viennissä
- › Yksittäisen tuotteen tai yrityksen kannalta luotettavan ja läpinäkyvän laskelman koostaminen on suuritöistä ja suhteellisen kallista pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta
- › Kasviproteiinit ekologisia vaihtoehtoja ruokapalvelujen valikoimiin, mutta ovat aliedustettuina ruokalistoilla

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tausta

- › Muutamia vuosi sitten arvioitiin, että jokainen suomalainen söi noin 165 ateriaa vuodessa kahviloissa, ravintoloissa, henkilöstöravintoloissa tai julkisen sektorin ruokapalveluissa
- › Noin 15 000 suomalaisen suurtalousvalmistuskeittiön tarjoamat palvelut koskettavat tavalla tai toisella lähes jokaisen suomalaisen arkea tai juhlaa

Lähis-opas. Lisää lähiruokaa julkisten keittiöiden asiakkaille – perusteluja ja ohjeita hankintoihin. 2017.

- › FutureCrops2.0-hankkeen Ruokapalvelukyselyn- tuloksia:

**TURUN
YLIOPISTO**

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Millaista lisäinformaatiota ja/tai uutta osaamista toivoisitte yksikkönne henkilökunnalle kotimaisiin kasviproteiineihin liittyen?

Vinkkejä uusista kotimaisista kasviproteiinivaihtoehtoista

70%

Uutta reseptiikkaa

85%

Käytännön tekemiseen keskittyvää lisäkoulutusta

53%

Vinkkejä asiakkaiden motivoimiseen kohti kasvisvoittoista syömistä

50%

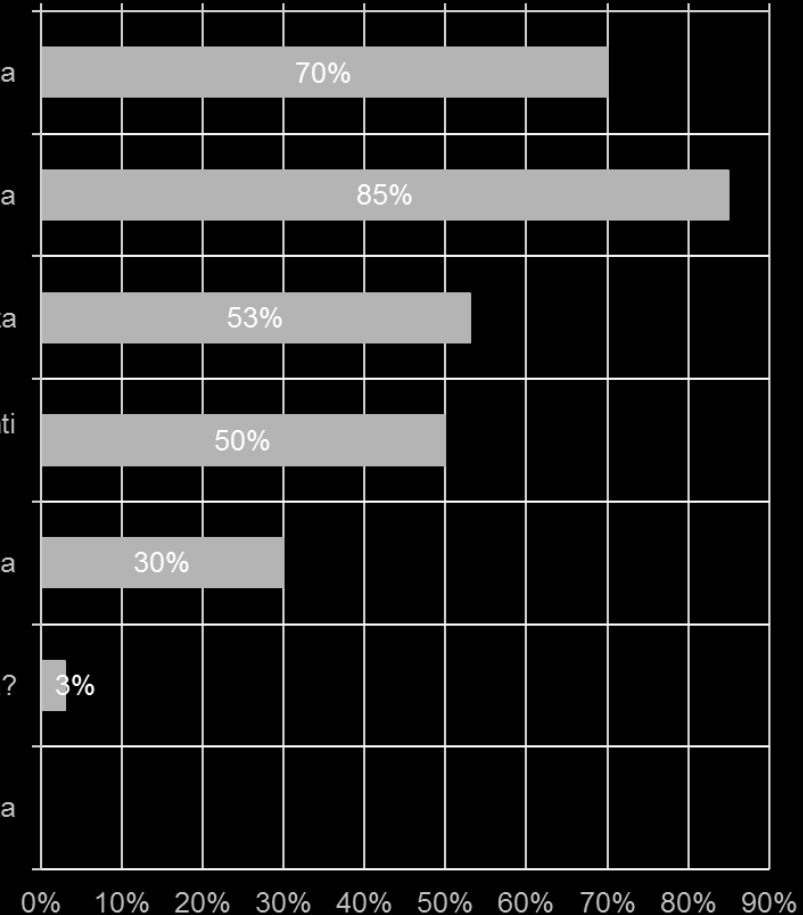
Lisätietoja ruoantuotannon ympäristövaikutuksista

30%

Muuta, mitä?

3%

Emme kaipaa vinkkejä tai uutta osaamista

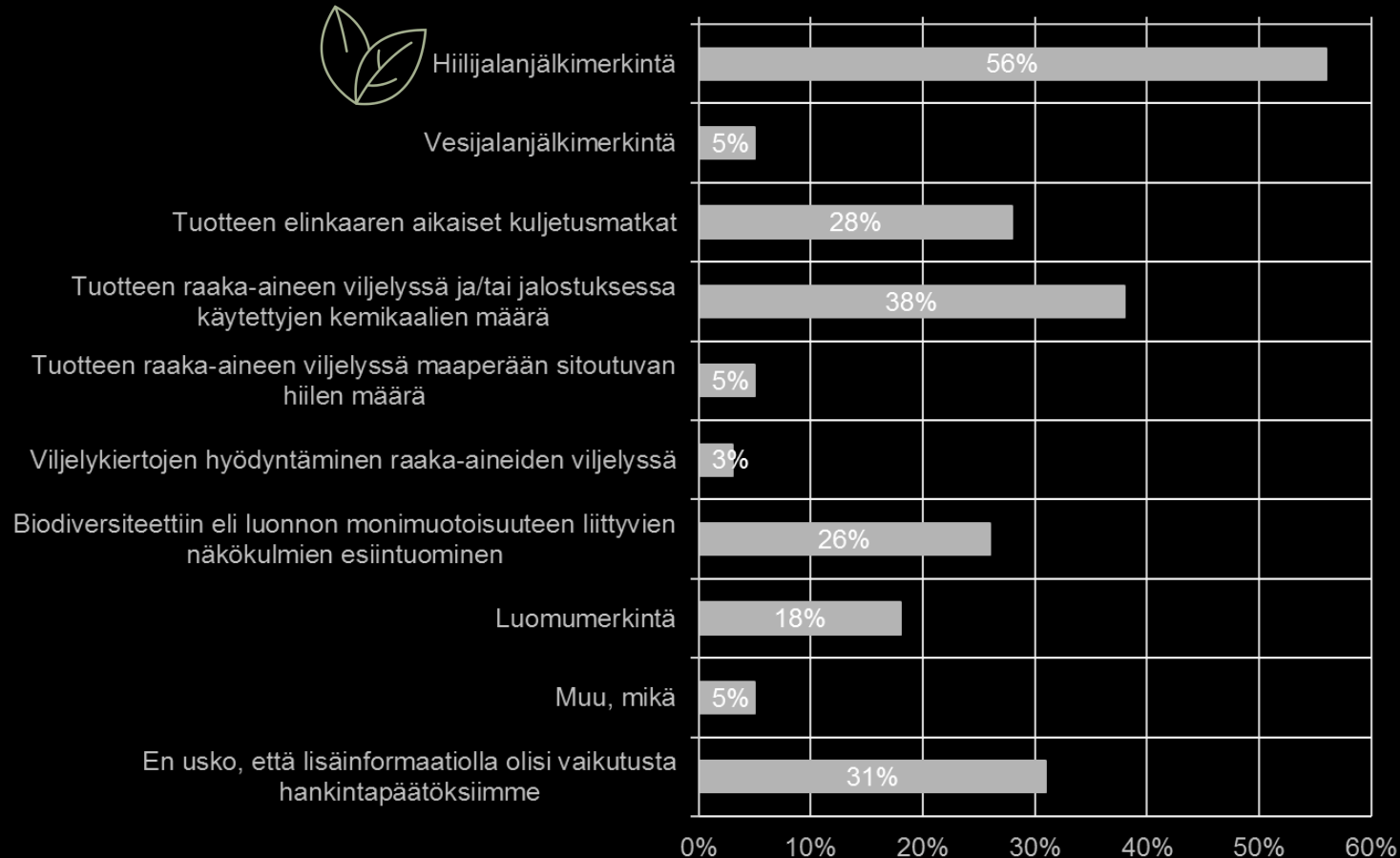

FutureCrops2.0 hanketta toteuttavat yhteistyössä Luke, Turun yliopiston Brahea-keskus, Maanmittauslaitos ja ProAgria. Hanketta rahoittaa MMM/ Hiilestä kiinni –ohjelma.

Millaisella tuotekohtaisella ympäristönäkökulmiin liittyvällä lisäinformaatiolla katsoisitte olevan vaikutusta raaka-aineidenne hankintapäätöksiin? Valitse 3 tärkeintä näkökulmaa.

FutureCrops2.0 hanketta toteuttavat yhteistyössä Luke, Turun yliopiston Brahea-keskus, Maanmittauslaitos ja ProAgria. Hanketta rahoittaa MMM/ Hiilestä kiinni –ohjelma.

Tavoitteet

- Tuottaa luotettavaa, vertailukelpoista ja ajantasaista tietoa paikallisten, kotimaisten kasviproteiinien hiilijalanjäljistä.
- Koostaa yhteenveto muiden yleisesti lounasruokailussa käytössä olevien proteiinilähteiden hiilijalanjälkitiedoista.
- Rakentaa ravitsemuksellisesti täysipainoisia, pienemmän hiilijalanjäljen ja mahdollisimman pitkälti paikallisista raaka-aineista koostuvia lounasruokailukokonaisuuksia.
- Lisätä alkutuottajien, jalostavien yritysten ja ravintoloiden osaamista hyödyntää hiilijalanjälkitietoutta oman toimintansa kehittämisessä ja omien tuotteidensa markkinoinnissa sekä antaa tietoa tuotannon kehittämiseksi entistä ympäristöystävällisemmäksi.

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Toteutus

Mukana alkutuottajia, jalostavia yrityksiä ja ravintoloita

Työpaketti 1. Hiilijalanjälkitietojen määrittäminen.

Kohdekasvit: Herne,
härkäpapu ja öljyhamppu

Työpaketti 2. Muiden proteiinilähteiden arviointi

mm. naudanliha, lohi
(kotimainen & tuonti), soija

Työpaketti 3. Lautaselle

Ilmastovaikutuksiltaan kestävien ja ravitsevien
lounasruokailukokonaisuuksien rakentaminen

Työpaja 1:

- > Raaka-aineisiin tutustuminen
- > Aistinvarainen arviointi

Työpaja 2:

- > Teoriaa
- > Tuoteaihiot

Työpaja 3:

- > Teoriaa
- > Tuotteiden testaus
- > Kehityskohteet ja hyvät ominaisuudet

Ideointi ja pilotointi omissa yksiköissä, asiakaspalautteet

Koonti ja palautekeskustelut

Työpaketti 4. Hyödyntäminen

Tulosten hyödyntäminen
yritysten toiminnassa

Työpajat alkutuottajille ja
jalostaville yrityksille

1. Hiilijalanjälkitietojen määrittäminen Herne, härkäpapu ja öljyhamppu

- › Kasviproteiinien hiilijalanjäljen määrittäminen alkutuotannon osalta
- › Laskelmat pilotointiluontoisesti myös 3-4 suhteellisen matalan jalostusasteen jatkojalosteelle
- › Tuloksista tieteellinen julkaisu
- › Alkutuottajille geneerinen analyysi hiilijalanjäljen muodostumisesta ja keinoja vaikuttaa siihen

**TURUN
YLIOPISTO**

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

2. Muiden proteiini­lähteiden arviointi esim. naudanliha, broilerinliha, soija ja lohi

- › Kooste aiemmista tutkimuksista
- › Ruokalistasuunnitteluun tietoa proteiini­lähteiden hiilijalan­jäljistä
- › Vertailu tuonti pohjaisten ja kotimaisten kasviproteiinien välillä

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

3. Lautaselle

002

- › Hyödynnetään koottuja hiilijalanjälkitietoja
- › Työpajasarjat:
 - › Co-creation menetelmin
 - › Mukaan mm. tutkijoita, kehittäjiä, alan yrityksiä ja loppukäyttäjiä
- › Aistinvaraiset ominaisuudet ja toimivuus prosesseissa sekä pilotointi

Työpaja 1:

- › Raaka-aineisiin tutustuminen
- › Aistinvarainen arviointi

Työpaja 2:

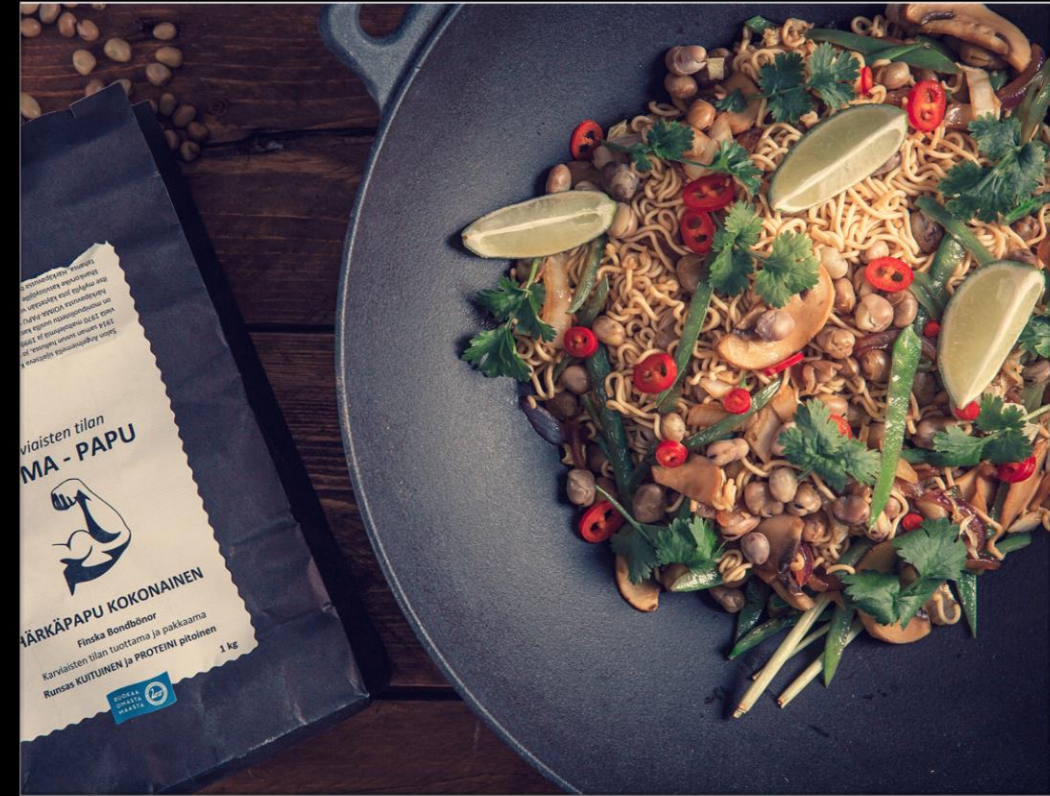
- › Teoriaa
- › Tuoteaihiot

Työpaja 3:

- › Teoriaa
- › Tuotteiden testaus
- › Kehityskohteet ja hyvät ominaisuudet

Ideointi ja pilotointi omissa yksiköissä, asiakaspalautteet

Koonti ja palautekeskustelut

4. Tulosten hyödyntäminen

- › Kasviproteiinien viljely entistä vähäpäästöisemmäksi
 - › Työpajoja alkutuottajille ja jalostaville yrityksille
- › Tieteelliset julkaisut hiilijalanjälkilaskelmista ja koostetuista tiedoista
- › Selkeä ruokapalveluille suunnattu opas
- › Tuloswebinaari

Toteutus

- › Turun yliopisto
 - › Funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskus (FFF)
 - › Brahea-keskus
- › Luonnonvarakeskus Luke
- › Yritykset

**TURUN
YLIOPISTO**

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hankkeen rahoittajat

- › Varsinais-Suomen ELY-keskus, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma
- › Keskitien säätiö
- › Raisio Oyj
- › Varsinais-Suomen MTK
- › ISS Palvelut Oy
- › Trans Farm Oy
- › Vihreä Härkä
- › Voimapapu Finland Oy
- › Ylistalon tila.

**TURUN
YLIOPISTO**

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HIILILOUNAS

Lisätietoja

Projektikoordinaattori Emma Sivula, Turun yliopisto
(emma.sivula@utu.fi) p. +358 50 411 0475

Tutkija Kim Lindfors, Luke (kim.lindfors@luke.fi) p. +358 50 576 8884

Projektipäällikkö Sanna Vähämiko, Turun yliopisto
(sanna.vahamiko@utu.fi) p. +358 40 484 3556

**TURUN
YLIOPISTO**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin